

בס"ד. שיחת יום ד', ז' תשרי, ה'תשי"ד.

— לעסקני ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש, בחדרו הקי* —

א. עומדים אנו ימים אחדים קודם יום הכיפורים, בזמן שנקרא "עשרת ימי תשובה".

בהחשבון ד"עשרת ימי תשובה" נכללים גם שני ימי ראש השנה ויום הכיפורים — שהרי הימים שבין ר"ה ליוהכ"פ אינם אלא שבעה ימים, ומזה מובן ש"עשרת ימי תשובה" כוללים גם ר"ה ויוהכ"פ¹. מכיון שכל עשרת הימים נקראים בשם אחד — "עשרת ימי תשובה" — מוכח שימים אלו מהווים מציאות אחת, שראשיתה ר"ה, וסופה יוהכ"פ.

ומזה מובן, שמהרגע הראשון דר"ה מתחילה כבר ההכנה ליוהכ"פ.

ב. מצות היום דר"ה היא — תקיעת שופר². והנקודה של יוהכ"פ היא — עבודת הכהן גדול, כי, במשך כל השנה כולה נעשתה העבודה גם על ידי כהנים אחרים, משא"כ ביוהכ"פ הוצרך הכהן גדול בעצמו לעשות את כל העבודות³.

ובעבודת הכהן גדול ביוהכ"פ גופא — שני סוגים: חלק מהעבודה עשה בכגדי זהב (בכגדים אלו היו עוד מינים מלבד זהב, אלא שנקראים כגדי זהב על שם הזהב שבהם), וחלק מהעבודה — בכגדי לבן, פשתן טהור.

כבית המקדש היו שלשה חלקים: העזרה, ההיכל (או אוהל מועד), וקדשי קדשים⁴. העבודות בעזרה ובהיכל — הי' הכהן גדול עושה בכגדי זהב, והעבודות בקדשי קדשים — הי' עושה בכגדי לבן.

ג. חורבן בית המקדש הי' רק בית המקדש הגשמי, היינו, באבנים, זהב וכסף; אבל בית המקדש הרוחני שנמצא בתוך כל יהודי פנימה, בית המקדש שנמצא בנשמתו של כל יהודי, הרי הוא נשאר תמיד בשלימותו⁵. אפילו יהודי אינו יכול להחריבו ח"ו, ומכל-שכן שגוי אינו יכול להחריבו.

(2) ר"ה כו, ב (במשנה). כז, א.

(3) יומא לב, סע"ב. וש"נ.

(4) ראה רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ה (וראה גם "רשימת המנורה" ע' פה).

(5) ראה סה"מ קונטרסים ח"ב רפד, א

(* הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפסה בלקו"ש ח"ב ע' 411 ואילן. במהדורא זו ניתוספו עוד ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(1) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 203. וש"נ.

— וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר: רק גופותינו ניתנו בגלות ובשעבוד מלכיות, אבל נשמותינו לא נמסרו לגלות ושעבוד מלכיות. —
בבית המקדש הרוחני זה שנמצא אצל כל יהודי, ישנם גם החילוקים דומני השנה. ובבוא יוהכ"פ, צריך כל יהודי, שהוא ה"כהן גדול" בבית המקדש שלו, לעשות כל העבודות, מבלי לסמוך על מישהו אחר. ובעבודה שצריך לעשות — יש שני סוגים: עבודות בקדשי קדשים בבגדי לבן, ושאר העבודות בבגדי זהב.

ד. הטעם שהכהנים בעבודתם הוצרכו ללבוש בגדים שהם "לכבוד ולתפארת"⁷ [וכנ"ל, שביוהכ"פ הוצרכה להיות העבודה בבגדי זהב, מלבד בקדשי קדשים] — כותב הרמב"ם⁸, שזהו לפי שבקדושה צריכים להשתמש בדברים היפים והטובים ביותר, וכיון שזהב תופס מקום חשוב ועושה רושם על האדם, לכן צריכה להיות העבודה בבית המקדש, בפרט ביוהכ"פ, בבגדי זהב.

ועפ"ז אינו מובן, למה דוקא בקדשי קדשים היתה העבודה בבגדי לבן? הלא קדשי קדשים הוא מקודש עוד יותר, ובודאי שהעבודה שם היתה צריכה להיות בבגדי זהב?

והענין בזה: כל אחד צריך לעבוד את השי"ת לפי כל הכוחות שלו. כאשר באים לגביר עבור צדקה, אינו יכול לטעון שיצא ידי חובתו בתורה, תפלה, לימוד החסידות ולימוד הנגלה; עליו לידע שבבית המקדש הוצרכו להיות בגדי זהב.

לאידך גיסא, צריכים לזכור שאי אפשר לצאת ידי חובה רק ע"י החזקת הישיבות וכיו"ב — בגדי זהב — אלא צריכים גם בגדי לבן, בגדים טהורים ונקיים, ענינים רוחניים שהם טהורים ומפשטים מגשמיות וחומריות.

וכל אחד מהם צריך להיות מתאים למקומו: בעבודות שהם מחוץ לקדשי קדשים — צריכים בגדי זהב, להשתמש עם בגדי זהב עבור עניני בית המקדש,

— כדאיתא במדרש⁹: לא הי' ראוי זהב להשתמש בו ולא נברא, אלא בשביל בית המקדש. עיקר בריאת הזהב היתה בשביל בית המקדש,

(7) תצוה כח, ב"מ.

(8) מו"נ ח"ג פמ"ה.

(9) ב"ר פט"ז, ב. שמו"ר רפ"ה.

(נעתק ב"היום יום" כא תמוז). וראה גם תו"מ

ח"ט ע' 129 א.

(6) ג' תמוז תרפ"ז (לקו"ד ח"ד תרצב, א.

סה"ש תרפ"ז ע' 169. וש"נ).

ומצד זה ישנו זהב גם בכל העולם. והרי כל יהודי מבין שאין צריכים לעשות העיקר לטפל והטפל לעיקר. —

אבל כאשר מדובר אודות קדשי קדשים, הקדשי קדשים שבנשמתו של כל יהודי — שם אין להכניס זהב. ה"גביר" — בשוה עם כולם. העבודות בקדשי קדשים צריכים לעשותם בבגדי לבן.

ה. וזהו ענינם של עשרת ימי תשובה, שמתחילים בשופר דר"ה, ומסתיימים בעבודת כהן גדול ביוהכ"פ:

בתחילת עשיית לוקחים שופר ותוקעים בו. השופר הוא קרן בהמה, וגם הקולות שתוקעים בו אינם תנועות מוזיקליות, אלא קולות פשוטים, תקיעה שברים ותרועה. כאשר יהודי נעמד לפני הקב"ה — אין "חכמות". הקשר שלו עם הקב"ה הוא ע"י צעקה לבבית פשוטה ("א פשוטין הארציקן אויסגעשריי"), הוא צועק מעומק לבבו, פנימיות הלב, שהוא בנו של הקב"ה והקב"ה הוא אביו, ומבקש, שאביו יתן לו שנה טובה ומתוקה.

וסיום עשרת ימי תשובה הוא — עבודת כהן גדול בשני חלקים האמורים, כלומר, שיודע ומחליט לעבוד את הקב"ה הן בבגדי זהב והן בבגדי לבן.

בנוגע לדברים שהם מחוץ לקדשי הקדשים, יודע הוא, שכיון שהקב"ה נתן לו כסף ונשמה יהודית, אסור לו להתכסות ("באֶהָלֶטֶן זיך") בבגדי לבן, בגדים טהורים ונקיים, שכל דבר שעליהם נחשב לכתם, כך שכאשר פונים אליו אודות כסף, יאמר שילכו למישהו אחר, כיון שהוא קדוש וטהור. הוא יודע שבבית המקדש, הישיבה, בית הכנסת ובית המדרש, זקוקים לזהב — ועליו לתת זהב.

אבל כשמגיע לקדשי קדשים, אזי הוא שוה עם כולם. הוא לא מתהלך בבגדי זהב אלא בבגדי לבן, בגדים לבנים טהורים, טהורים מגשמיות וחומריות. הוא יודע שבקדשי קדשים לא נמצא שום דבר, אפילו לחם הפנים, שהוא לחם קדוש, גם לא הי' בקדשי קדשים, אלא רק הקב"ה, התורה — הארון והלוחות — והכהן גדול¹⁰.

שבגדי זהב היו יכולים להשתמש באותם בגדים משנה לשנה, משא"כ בגדי לבן היו צריכים להיות חדשים בכל שנה (ראה יומא יב, ב. וש"נ).

ותוכן הענין — שכאשר יהודי מתקשר עם הקב"ה בקדשי קדשים, הנה כשם שהקב"ה

10) האמת היא שלפעמים היו בגדי לבן יקרים יותר מבגדי זהב, כפי שמצינו שהיו של שנים עשר מנה, של שמונה עשר מנה וכו' (ראה יומא לד, ב (במשנה). לה, ב), אבל, בהבגדי לבן עצמם לא הי' ניכר הדבר.

ועוד חילוק בין בגדי זהב לבגדי לבן —

ו. וזהו המוסר השכל עבור כל יהודי:

התחלת החיים, התחלת העבודה והתחלת השנה, צריכה להיות בצעקה פשוטה להקב"ה — למעלה מהשכל; ואח"כ צריך הוא בעצמו לעשות את העבודות בבית המקדש, שהוא שלם גם עכשיו, הן בבגדי זהב והן בבגדי לבן.

וכאשר יעשה כן — אזי יהיו אצלו הגשמיות והרוחניות ביחד, כפי שהי' הסדר אצל הכהן גדול, שלא לבש תחילה בגדי זהב ואח"כ בגדי לבן, אלא הי' מחליפם; תחילה בגדי זהב, אח"כ בגדי לבן, ואח"כ שוב בגדי זהב ואח"כ עוד פעם בגדי לבן, ושוב בגדי זהב, כי, אצל יהודי גשמיות ורוחניות אינם נפרדים¹¹.

ז. כשם שהכהן גדול, לאחרי כל עבודתו בבגדי זהב ובגדי לבן, הי' מתפלל תפלה קצרה¹², ובמלים ספורים אלה הי' פועל ("פלעגט ער אויסבעטן") שנה טובה עבורו, עבור שבטו, ועבור כל ישראל שבכל העולם, גם בגשמיות — כך גם כל יהודי, כאשר עובד את עבודתו בקדשי קדשים שבנפשו פנימה, הנה במילים ספורים וברגעים ספורים ממשך אושר על כל הימים של כל השנה.

וכשם שתפלת כהן גדול היתה בשביל כל ישראל, כך גם תפלתו של כל יהודי ביוהכ"פ, בהיותו בבגדי לבן, בלב טהור וכוונה טובה — פועלת לא רק בשביל עצמו ועבור משפחתו, אלא גם עבור כל ישראל (כל ישראל ערבים זה בזה¹³), להמשיך שנה טובה ומתוקה ברוחניות ובגשמיות¹⁴.

12 יומא נב, ב (במשנה). נג, ב.

13 שבועות לט, סע"א. סנהדרין כו, סע"ב.

14 [בין הדברים שדיבר כ"ק אדמו"ר

שליט"א עם הבעה"ב, אמר:]

מה שאמרו חז"ל (שבת קיט, א. וש"נ) "עשר בשביל שתתעשר" — אין הכוונה בנוגע לממון בלבד, אלא גם בכל הדברים שנותנים לצדקה, כמו כח ובריאות, אזי משלם הקב"ה כמה פעמים ככה.

[בסיומ השיחה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:] חתימה וגמר חתימה טובה.

אינו מוגבל, כך צריך יהודי לבוא בכל פעם עם לבושים חדשים, יקרים יותר, ובמילא גם קדושים יותר (מהנחה בלתי מוגה).

11 אלא, שענין זה הוא דוקא כאשר בשעת העבודה נמצאים הבגדי זהב בפני עצמם והבגדי לבן בפני עצמם, דהיינו, שמשמש בכל אחד מהם במקומו, ואז אין הגשמיות (זהב) והרוחניות (לבן) נפרדים זמ"ז, ואז יכולים לבקש ולפעול ("אויסבעטן") אצל הקב"ה שנה טובה הן ברוחניות והן בגשמיות (מהנחה בלתי מוגה).